

# รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในพื้นที่โครงการหลวง กรณีศึกษา บ้านดอยสะโงะ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

## A Community Participation Ecotourism Management in a Royal Project Area: A Case Study of Ban Doi Sa-ngo, Chiang Saen District, Chiang Rai Province.

ชนนพร ยะใจมัน<sup>1\*</sup>  
Chonnaporn Yajaimun<sup>1\*</sup>



### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทรัพยากรและศักยภาพด้านการท่องเที่ยวบ้านดอยสะโงะ เพื่อพัฒนา  
รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) พืชพรรณที่หายาก 2) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง  
ดอยสะโงะ 3) จุดชมวิวดอยสะโงะ 4) ชมภูเขาล้างทองบ่อที่ตำนานเก่าแก่สมัยโบราณที่บ้านเขาสะโงะ  
5) ดอยช้างงู หรือดอยสะโงะ และ 6) ที่พักในชุมชน “ลาวาเล่”

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว พบว่า ผู้อาศัยในชุมชนมีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ  
ด้านความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทุกข้อมากที่สุด และมีภาพรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม  
4.47 มีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพื้นที่  
ทุกข้อมากที่สุดและมีภาพรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.39 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ  
ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นคือ การพัฒนาชุมชน การปรับภูมิทัศน์ให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมรวมถึงความปลอดภัยสำหรับ  
นักท่องเที่ยวและความสะอาดในชุมชน

**คำสำคัญ:** รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว, การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

<sup>1</sup> สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงราย

<sup>1</sup> Accounting, Faculty of Business Administration and Liberal Arts Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Rai.

\* Corresponding author. Tel. 089-6360048 E-mail: Yupha\_pirison@hotmail.com



## Abstract

This research aims to study the resources and Potential for tourism in Doi Sokeo to develop an appropriate ecotourism management model for local people. The research found that

Travel Resources include: 1) Akha Museum 2) Doi Soke Royal Development Center 3) Doi Sako View Point 4) Watch the mountains clear gold, the legendary ancient ancient house at Khao Sara 5) Doi Chang Snake Doi Sokeo and 6) Accommodation in community “Lava”

The potential of tourism is that community residents have the most basic knowledge of ecotourism in terms of ecotourism. At most levels The average level of knowledge of ecotourism is 4.47. In the composition of ecotourism. All areas are the most and have an overview. At most levels The average was 4.39 The local ecotourism model is community development. Improving the landscape, including safety for tourists and cleanliness in the community.

**Keywords:** Tourism management model, Ecotourism management



## ความสำคัญของปัญหา

การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมชุมชนอย่างเป็นระบบทั้งในด้านของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การจัดการชุมชน การจัดหานักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาบุคลากรในชุมชน ซึ่งการดำเนินงานเตรียมความพร้อมดังกล่าวต้องใช้ทั้งองค์ความรู้ งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาได้มีนักวิชาการเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในรูปแบบของประชาคมสังคม ประชาคมตำบล และสิทธิชุมชน โดยแนวคิดดังกล่าวเสนอให้มองการพัฒนาในรูปองค์รวมและเสริมสร้างพื้นฐานหรือรากฐานของสังคมให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะชุมชนจะมีวัตถุประสงค์ร่วม มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการกระทำร่วมกันและมีการเรียนรู้ร่วมกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่โครงการหลวง กรณีศึกษา บ้านดอยสะเกี๋ ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งบ้านดอยสะเกี๋เป็นหมู่บ้านขนาดกลาง มีจำนวนครัวเรือน 395 ครัวเรือน จำนวนประชากร 936 คน เป็นชาย 452 คน หญิง 484 คน โดยคาดหมายว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวในท้องถิ่น สามารถพัฒนาความเป็นประชาสังคมที่เข้มแข็งสำหรับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนที่มั่นคงและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศต่อไป



## วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาทรัพยากรและศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของบ้านดอยสะเกีเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมกับท้องถิ่น



## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

#### 1.1 ประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นพื้นที่ คือ หมู่ที่ 7 บ้านดอยสะเกี ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 395 ครัวเรือน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 452 คน และเป็นเพศหญิง จำนวน 484 คน รวมทั้งหมด 936 คน

#### 1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น แบบเจาะจง (Purposive Sampling) บ้านดอยสะเกี เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่มีแหล่งธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่จะดำเนินการพัฒนาเพื่อท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยศึกษาหมู่ที่ 7 บ้านดอยสะเกี ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 395 ครัวเรือน ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพประกอบด้วย 4 กลุ่มคือ 1) ผู้นำชุมชน 2) ตัวแทนองค์กรชุมชน 3) ตัวแทนส่วนราชการในตำบลศรีดอนมูล และ 4) องค์กรภายนอกชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

1.2.3 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณใช้วิธีคำนวณเพื่อหาขนาดตัวอย่างกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น .95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 หรือที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้ (Yamane, 1967)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากรทั้งหมด

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{395}{1 + 395(0.05)^2}$$

$$n = 198.7421$$

ดังนั้น จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างต่ำที่จะต้องเก็บรวบรวมคือ 199 ตัวอย่าง

### 2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการดังนี้

## 2.1 เชิงคุณภาพ

1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นวิธีการหนึ่งในการศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ใช้การเก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ทั่วไปและกิจกรรมต่างๆ ที่คณะวิจัยเชื่อว่างานขนบธรรมเนียมประเพณีกับชาวชุมชน ข้อมูลบางส่วนเป็นข้อมูลเชิงลึกที่มีความสำคัญอย่างมาก ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกกับกลุ่มแกนนำ สมาชิกในชุมชนและหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ

2) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) และเวทีเสวนา แบบสนทนากลุ่มย่อยใช้วิธีการตั้งประเด็นโดยกำหนดโครงสร้าง คำถามแบบกว้างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพูดคุยแลกเปลี่ยน ระดมความคิดเห็น ถึงรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการกับปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมถึงผลที่คาดว่าจะได้ในอนาคต

## 2.2 เชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นคำถามประเภทปลายปิด (close-ended question) แบบให้เลือกตอบตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริง

## 3. การวิเคราะห์ข้อมูล

### 3.1 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

นำข้อมูลสภาพชุมชนหมู่ที่ 7 บ้านดอยสะโง๊ะ ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มาวิเคราะห์สังเคราะห์ศักยภาพชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของบ้านดอยสะโง๊ะ ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พร้อมทั้งแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนส่งผลต่อชุมชนให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต

### 3.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ค่าสถิติโดยนำเสนอสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการแจกแจงหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลในด้านต่างๆ

การศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่โครงการหลวง ทัศนศึกษา บ้านดอยสะโง๊ะ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย” ใช้ลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มีความรู้ระดับมากที่สุดมีความรู้ระดับมากมีความรู้ระดับปานกลาง มีความรู้ระดับน้อยมีความรู้ระดับน้อยที่สุด โดยในแต่ละระดับความเห็นมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความรู้
5	มีความรู้ระดับมากที่สุด
4	มีความรู้ระดับมากที่สุด
3	มีความรู้ระดับมากที่สุด
2	มีความรู้ระดับมากที่สุด
1	มีความรู้ระดับมากที่สุด

การคำนวณช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์แปลผลแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21–5.00 หมายถึง มีความรู้ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41–4.20 หมายถึง มีความรู้ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61–3.40 หมายถึง มีความรู้ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81–2.60 หมายถึง มีความรู้ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.80 หมายถึง มีความรู้ระดับน้อยที่สุด



## ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และกลุ่มชาติพันธุ์

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	81	56.60
หญิง	62	43.40
รวม	143	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.60 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.40

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
22-25 ปี	10	7.00
26-29 ปี	11	7.70
30-35 ปี	44	30.80
36 ปีขึ้นไป	78	54.50
รวม	143	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.50 รองลงมาคืออายุระหว่าง 30-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.80 และอายุระหว่าง 26-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.70

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
โสด	20	14.00
สมรส	110	76.90
หย่า/หม้าย	13	9.10
<b>รวม</b>	<b>143</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพสมรส มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.90 รองลงมาคือสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 14.00 และสถานภาพหย่า/หม้าย คิดเป็นร้อยละ 9.10

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	59	41.30
มัธยมศึกษา	15	10.50
อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	2	1.40
ปริญญาตรี	3	2.10
ไม่มีการศึกษา	64	44.80
<b>รวม</b>	<b>143</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.80 รองลงมาคือประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.30 และมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.50

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
22-25 ปี	27	18.90
26-29 ปี	10	7.00
30-35 ปี	34	23.80
35 ปีขึ้นไป	56	39.20
น้อยกว่า 22 ปี	16	11.20
<b>รวม</b>	<b>143</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 35 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.20 รองลงมาคืออาศัยอยู่ระหว่าง 30-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.80 และอาศัยอยู่ระหว่าง 22-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.90

**ตารางที่ 6** จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	1	0.70
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4	2.80
รับจ้างทั่วไป	101	70.60
นักเรียน/นักศึกษา	5	3.50
ทำนาทำไร่	27	18.90
ค้าขาย	5	3.50
<b>รวม</b>	<b>143</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.60 รองลงมาคือมีอาชีพทำนา ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.90 และมีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 3.50 นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.50

**ตารางที่ 7** จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	123	86.00
10,001-20,000 บาท	18	12.59
20,001-30,000 บาท	2	1.40
<b>รวม</b>	<b>143</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.00 รองลงมาคือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.59 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.40

**ตารางที่ 8** จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามชนเผ่า

ชนเผ่า	จำนวน	ร้อยละ
อาข่า	108	75.50
ไทยใหญ่	4	2.80
พื้นเมือง	16	11.20
ไทยลื้อ	14	9.80
พม่า	1	0.70
<b>รวม</b>	<b>143</b>	<b>100</b>

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอาชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.50 รองลงมา คือพื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ 11.20 และไทยลื้อ คิดเป็นร้อยละ 9.80

**ส่วนที่ 2 ความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**

2.1 ข้อมูลความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2 ข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรม และกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

**ตารางที่ 9** ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ความรู้พื้นฐานด้านความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความรู้
1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	4.55	0.601	มากที่สุด
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องเป็นประวัติศาสตร์โบราณคดีและวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาติ	4.47	0.690	มากที่สุด
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและระบบนิเวศ	4.45	0.699	มากที่สุด
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายหรือทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม	4.48	0.701	มากที่สุด
5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสหรือมีประสบการณ์กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยตรง	4.48	0.680	มากที่สุด
6. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อมธรรมชาติซึ่งนอกจากจะได้รับความพึงพอใจแล้ว	4.46	0.669	มากที่สุด
7. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการเสริมสร้างจรรยาบรรณด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบวกด้วย	4.40	0.693	มากที่สุด
8. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและอนุรักษ์ธรรมชาติ	4.45	0.699	มากที่สุด
9. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม	4.43	0.666	มากที่สุด
10. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องมุ่งเน้นที่คุณค่าของธรรมชาติหรือลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว	4.45	0.699	มากที่สุด
11. การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	4.53	0.680	มากที่สุด
12. แหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน	4.51	0.680	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.47</b>	<b>0.541</b>	<b>มากที่สุด</b>



จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.47 โดยมีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทุกข้อในระดับมากที่สุด

**ตารางที่ 10** ค่าเฉลี่ย และระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางด้านพื้นที่

ความรู้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางด้านพื้นที่	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความรู้
1. เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	4.42	0.716	มากที่สุด
2. แหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-system) ในพื้นที่นั้นๆ	4.34	0.713	มากที่สุด
3. องค์ประกอบด้านพื้นที่ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ	4.41	0.704	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.39</b>	<b>0.639</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพื้นที่ โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.39 โดยมีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพื้นที่ทุกข้อในระดับมากที่สุด

**ตารางที่ 11** ค่าเฉลี่ย และระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางด้านการจัดการ

ความรู้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางด้านการจัดการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความรู้
1. การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม	4.43	0.645	มากที่สุด
2. มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรการจัดการสิ่งแวดล้อมการป้องกันและกำจัดมลพิษและความคุ้มครองการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตจึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably managed tourism) เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible travel) ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม	4.53	0.603	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.48</b>	<b>0.583</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการ โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.48 โดยมีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการทุกข้อในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมและกระบวนการ

ความรู้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางด้านกิจกรรม และกระบวนการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความรู้
1. เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของ แหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental education-based tourism)	4.48	0.730	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.48</b>	<b>0.730</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบ ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.48

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วม

ความรู้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความรู้
1. เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนท้องถิ่น	4.55	0.613	มากที่สุด
2. ชุมชนและประชาชนท้องถิ่นมีส่วนในการคิดวางแผนปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากร ท่องเที่ยวอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น	4.55	0.647	มากที่สุด
3. กระจายรายได้การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว	4.50	0.604	มากที่สุด
4. ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมี คุณภาพท้องถิ่นในที่นี้เริ่มต้นจากระดับรากหญ้า (Grass root) จนถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วม ของผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมชุมชน	4.51	0.592	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.53</b>	<b>0.537</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบ ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.53 โดยมีระดับ ความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วม ทุกข้อในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ทศนคติที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีะ ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐาน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการจัดการและสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านคุณค่าจากการท่องเที่ยว ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านการประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยทศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีะ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ทศนคติด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
ควรทำทางเดินให้นักท่องเที่ยว	4.55	0.602	มากที่สุด
ควรเพิ่มสถานที่จอดรถ	4.51	0.592	มากที่สุด
เพิ่มบริการเสียงตามสาย	4.49	0.626	มากที่สุด
ควรเพิ่มแผ่นพับแนะนำข้อมูลนักท่องเที่ยว	4.53	0.637	มากที่สุด
ควรเพิ่มแสงสว่างตามท้องถนนในชุมชน	4.55	0.614	มากที่สุด
ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก	4.54	0.625	มากที่สุด
ควรจัดรถรับส่งหมุนเวียนในชุมชน	4.53	0.637	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.53</b>	<b>0.517</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีะ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.53

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยทศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทศนคติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
ควรจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สภาพแวดล้อม	4.43	0.676	มากที่สุด
ควรเพิ่มการจัดวางถังขยะให้ทั่วถึง	4.48	0.648	มากที่สุด
ปรับปรุงภูมิทัศน์ในชุมชนให้สวยงาม	4.51	0.626	มากที่สุด
ควรจัดทำพื้นที่สำหรับนั่งพักผ่อนที่ร่มเย็น	4.52	0.603	มากที่สุด
ควรดูแลพื้นที่ให้สะอาดอยู่เสมอ	4.45	0.689	มากที่สุด
ควรเพิ่มห้องน้ำสาธารณะ	4.48	0.680	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.48</b>	<b>0.567</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.48

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกว้ ด้านเศรษฐกิจ

ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคักยภาพ
จัดให้มีการจำหน่ายสินค้าอื่น ๆ เพิ่มขึ้น	4.51	0.638	มากที่สุด
สินค้าที่จัดจำหน่ายอยู่ในปัจจุบันมีคุณภาพดี	4.50	0.649	มากที่สุด
สินค้าที่จัดจำหน่ายอยู่มีรูปแบบที่หลากหลาย	4.52	0.680	มากที่สุด
จัดให้ร้านขายอาหารเพิ่มขึ้น	4.58	0.610	มากที่สุด
จัดให้ร้านขายเครื่องดื่มเพิ่มขึ้น	4.52	0.659	มากที่สุด
จัดให้มีหน่วยงานรับเรื่องเรียนจากนักท่องเที่ยว	4.49	0.670	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.52</b>	<b>0.562</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกว้ ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.52

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกว้ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคักยภาพ
มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดี	4.53	0.626	มากที่สุด
แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดมีถึงสำหรับทั้งขยะ	4.50	0.659	มากที่สุด
มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ชัดเจน	4.50	0.638	มากที่สุด
มีป้ายอธิบายข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้ทราบประวัติของสถานที่	4.36	0.656	มากที่สุด
การเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกเข้าถึงได้ง่าย	4.34	0.627	มากที่สุด
มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอเช่นร้านขายฟิล์มไปรษณีย์ ตู้เอทีเอ็ม ห้องน้ำสาธารณะ โทรศัพท์สาธารณะ	4.43	0.677	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.44</b>	<b>0.451</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกว้ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.44

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกว้ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคักยภาพ
มีศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่น่าประทับใจ	4.37	0.657	มากที่สุด
มีการจัดงานท่องเที่ยวตามฤดูกาลที่มีเอกลักษณ์หลากหลาย	4.36	0.623	มากที่สุด
มีกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศหลากหลาย	4.36	0.645	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.37</b>	<b>0.582</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีร์ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.37

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีร์ ด้านคุณค่าจากการท่องเที่ยว

ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านคุณค่าจากการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
ท่านได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น	4.38	0.616	มากที่สุด
ท่านได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ของบ้านดอยสะเกีร์	4.42	0.621	มากที่สุด
ท่านได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นในอดีตกาล	4.38	0.681	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.40</b>	<b>0.597</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีร์ ด้านคุณค่าจากการท่องเที่ยว โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.40

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีร์ ด้านอาหาร

ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านอาหาร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
มีอาหารท้องถิ่นที่แปลกแตกต่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.48	0.691	มากที่สุด
อาหารท้องถิ่นมีความอร่อย	4.52	0.680	มากที่สุด
อาหารท้องถิ่นมีความสะอาด	4.55	0.647	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.52</b>	<b>0.624</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีร์ ด้านอาหาร โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.52

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีร์ ด้านความปลอดภัย

ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
มีตำรวจดูแลความปลอดภัยอย่างทั่วถึง	4.49	0.615	มากที่สุด
มีสถานพยาบาลที่น่าเชื่อถือและเพียงพอในยามฉุกเฉิน	4.51	0.649	มากที่สุด
มีแสงสว่างเพียงพอยามค่ำคืน	4.44	0.698	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.48</b>	<b>0.597</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกีร์ ด้านความปลอดภัย โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.48

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกว้ ด้านการประชาสัมพันธ์

ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านการประชาสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์	4.34	0.662	มากที่สุด
ควรจัดให้มีสื่อแผ่นพับเพิ่ม	4.43	0.666	มากที่สุด
เพิ่มป้ายบอกทางในชุมชนและทางเข้าออกให้เห็นได้โดยง่าย	4.45	0.647	มากที่สุด
เพิ่มสัญลักษณ์สถานที่สำคัญ	4.38	0.660	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.40</b>	<b>0.612</b>	<b>มากที่สุด</b>

ตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกว้ ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.40

#### ส่วนที่ 4 สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านดอยสะเกว้

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของลำดับความสำคัญในการปรับปรุง เพื่อพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านดอยสะเกว้

ลำดับ	ลำดับที่ 1		ลำดับที่ 2		ลำดับที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุงถนน	54	47.40	33	28.90	27	23.70
ปรับปรุงความสะอาด	44	41.50	48	45.30	14	13.20
ปรับปรุงยานพาหนะเดินทาง	6	13.00	20	43.50	19	41.30
ปรับปรุงความปลอดภัย	14	19.40	7	9.70	51	70.80
ปรับปรุงที่พัก	2	7.70	8	30.80	16	61.50
ปรับปรุงการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	18	46.20	14	35.90	7	17.90
ปรับปรุงเอกสารท่องเที่ยว	5	20.00	13	52.00	7	28.00
ปรับปรุงการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่	0	0	0	0	2	100.00

จากตารางที่ 23 พบว่า ความสำคัญในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านดอยสะเกว้ ต้องการให้ปรับปรุงถนนมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 47.40 รองลงมาต้องการให้ปรับปรุงความสะอาด เป็นลำดับที่ 2 ค่าเฉลี่ย 41.50 และปรับปรุงอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 46.20

#### ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

##### ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. ระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่นรวมถึงชุมชนและประชาชนท้องถิ่นมีส่วนในการคิดวางแผนปฏิบัติตามแผนได้รับประโยชน์ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ดังนั้นหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องทุกคน

ควรมีความสามัคคีร่วมมือกันภายในหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน พัฒนาชุมชน ปรับภูมิทัศน์ให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่โครงการหลวง บ้านดอยสะโง๊ะ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย คงความเป็นธรรมชาติ มีความเป็นเอกลักษณ์และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนต่อไป

2. ลำดับความสำคัญในการปรับปรุง เพื่อพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านดอยสะโง๊ะ ส่วนใหญ่เป็นความปลอดภัย ความสะอาด ดังนั้นหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องทุกคนควรมีระบบการบริหารจัดการความปลอดภัย เช่น ขยะในพื้นที่ และระบบการรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวชมพิพิธภัณฑสถานในหมู่บ้าน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว



## สรุป อภิปรายผล

### สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่โครงการหลวงกรณีศึกษา บ้านดอยสะโง๊ะ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

#### 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.60 มีอายุระหว่าง 35 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 54.50 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 76.90 ส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44.80 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 35 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.20 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 70.60 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 86.00 เป็นชนเผ่าอาข่า คิดเป็นร้อยละ 75.50

#### 2) ระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยรวม 4.47

3) ข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม

3.1) ระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านพื้นที่ โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.39

3.2) ระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการ โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.48

3.3) ระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรมและกระบวนการ โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.48

3.4) ระดับความรู้พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.53

4) ทศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะโง๊ะ ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐาน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการจัดการและสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านคุณค่าจากการท่องเที่ยว ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้สรุปผลการศึกษาดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะโง๊ะ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.53 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยรวม 4.48 ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.52 ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.44 มีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกี ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.37 มีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกี ด้านคุณค่าจากการท่องเที่ยว โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.40 ด้านอาหาร โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.52 ด้านความปลอดภัย โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.48 มีทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านดอยสะเกี ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.40

5) สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านดอยสะเกี ได้สรุปผลการศึกษาดังนี้

ความสำคัญในการปรับปรุง เพื่อพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านดอยสะเกี ต้องการให้ปรับปรุงถนนมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 47.40 รองลงมาต้องการให้ปรับปรุงความสะอาด เป็นลำดับที่ 2 ค่าเฉลี่ย 41.50 และปรับปรุงอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 46.20

6) ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมกรท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านดอยสะเกี และเป็นปัจจัยที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและนำผลที่ได้มาปรับปรุงการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น

2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพที่พักแบบโฮมสเตย์บ้านดอยสะเกี เนื่องจากเป็นสถานที่ที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่การเป็นชุมชนท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป



เอกสารอ้างอิง

กองวิชาการและแผนงาน เมืองพัทยา. (2544). ข้อมูลเกาะล้าน. เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี.  
 \_\_\_\_\_ (2546). รายงานสถิติจำนวนประชากรเมืองพัทยา 2546. เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี.  
 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2538). รายงานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร.  
 คมสัน วราฤทธิ์. (2544). ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา: ชุมชนลำน้ำว่า อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.  
 จงรักษ์ อินทยนต์. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวบ้านโป่งร้อน ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.  
 ฉัตรชัย ดั่งจาด. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา: ความคิดเห็นของชุมชนบางกอกน้อย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.



- ธนวัฒน์ ขวัญบุญ. (2545). *ศักยภาพของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา: บ้านร่องกล้า อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัชชนัญ จารุวัฒนพงษ์. (2545). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกพรหมโลก ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาชนบทศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2540). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ศรีอนันต์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”, *จุลสารการท่องเที่ยว*, ปีที่ 18 เล่มที่ 1 (มกราคม-มีนาคม).
- ยศ สันตสมบัติ และคณะ. (2544). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการจัดการทรัพยากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน*. ศูนย์ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540). *นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.
- \_\_\_\_\_. (2541). *รายงานหลัก การศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล*. เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.